

Muhammed el-Emīn eš-Šenqīti

ISLAM

savršeno
potpuna vjera

ISLĀM

savršeno potpuna vjera

*Muhammed el-Emīn ibn Muhammed
el-Mukhtar eš-Šenqīti*

(1320.-1393. hidžretske
1903.-1973. po Isā'u, 'alejhis-selām)

Plav, Sandžak
dhul-hidždže 1430. hidžretske
decembar 2009. godine

Izdavač:

"K e l i m e t u l - H a q q"

Plav, Sandžak

www.kelimetul-haqq.com

www.kelimetul-haqq.org

kelimetul_haqq@hotmail.com

Prevod, prelom i lektura teksta:

Ebū Ahmed

Unos teksta:

Ummu Ahmed

Dizajn korice:

Ebū Merjem

Štampa:

"K e l i m e t u l - H a q q"

V A Ž N A N A P O M E N A !

Svako kopiranje i umnožavanje ove knjige
ili bilo kojeg njenog dijela
bez odobrenja izdavača je veoma
pohvaljeno i preporučljivo

**Rekao je Allāhov Poslanik
Muhammed, sallallāhu 'alejhi we sellem:**

"Najvrijedniji džihād je reći **riječ istine** pred nepravednim vladarem."¹

"Prvak šehīdā je Hamza, a potom čovjek koji dođe nepravednom vladaru, kaže mu **istinu** u lice, pa ga vladar ubije."²

"Neka nikoga od vas ne spriječi strah od ljudi da kaže istinu kada je vidi ili bude njen svjedok, jer mu **riječ istine** neće približiti čas smrti, niti mu umanjiti nafaku."³

¹ hadīth bilježe Ebū Dāwūd, et-Tirmidhī i Ibn Mādže u svojim "Sunenima" od Ebū Se'īda el-Hudrija i Ebū Umāme el-Bahilija

² hadīth bilježi Hākīm od Džābir ibn 'Abdullāha

³ hadīth bilježi imām Ahmed u svome "Musnedu" od Ebū Se'īda el-Hudrija

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

U ime Allāha, Milostivog, Samilosnog

Neka je hvala Allāhu, Gospodaru Svjetova, Slavljenom i Uzvišenom, i neka je *salawāt* i *selām* na našeg poslanika Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, na njegovu porodicu, *ashābe* i sve koji pozivaju njegovim pozivom do Sudnjeg dana.

A potom:

Evo predavanja koje sam održao u mesdžidu Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*. Nakon toga su neka braća od mene zahtijevala njegovu transkripciju da bi tako ono moglo biti objavljeno za distribuciju. Zato sam ja odgovorio njihovom zahtjevu, sa nadom u Allāha da će ono biti od koristi.

Uzvišeni Allāh kaže:

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمْ

الْإِسْلَامَ دِينًا

”Danas sam vam vašu vjeru usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam *islām* bude vjera.”⁴

Taj dan je dan 'Arefāta, a to je bilo u petak za vrijeme oprosnog hadždža. Ovaj časni ājet je objavljen dok je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, stajao na 'Arefātu i on je nakon objave ovog ājeta živio još osamdeset i jednu noć.

Uzvišeni Allāh u ovom časnom ājetu tvrdi da je On za nas usavršio našu vjeru. Stoga, ništa iz nje nikada neće biti oduzeto, niti će ikada biti potrebe išta joj dodati. Iz ovog razloga je Allāh okončao poslanstvo našim Poslanikom, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, kao pečatom svih poslanikā, *'alejhimus-salātu wes-selām*.

U dodatku na ovo, Allāh kaže da je On uistinu zadovoljan odabirom islāma kao naše vjere. Kao posledica toga, On nikada neće biti nezadovoljan njome. Zbog ovoga je On jasno rekao da on nikada neće prihvatiti drugu vjeru mimo islāma ni od koga.

⁴ sūra el-Mā'ide, 3. ājet

On kaže:

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ
الْخَسِرِينَ

”A onaj koji želi neku drugu vjeru osim *islāma* – neće mu biti primljena i on će na onom svijetu nastradati.”⁵

U drugom ājetu on kaže:

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

”Allāhu je prava vjera jedino – *islām*.”⁶

Stoga, u upotpunjavanju vjere i jasnom objašnjanju svih njenih propisa leži sav bereket za ovaj i budući svijet. Ovo je razlog zašto je Allāh rekao:

وَأَتَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي

”...i blagodat svoju prema vama upotpunio...”⁷

⁵ sūra Ālu 'Imrān, 85. ājet

⁶ sūra Ālu 'Imrān, 19. ājet

⁷ sūra el-Mā'ide, 3. ājet

Štaviše, ovaj časni *ājet* je jasan dokaz da je vjera islām objasnila i razjasnila svako pojedinačno pitanje koje čovječanstvu treba za život na *dunjāluk*u, a i za *āhiretski* život.

Da bi smo ovo dokazali (pokazali na primjeru), mi ćemo upotrijebiti deset velikih pitanja koje su od važnosti za čovječanstvo u pogledu ovoga svijeta i *āhireta*, a koje su ključne za život na ovom svijetu. A u spominjanju jednog dijela ovih pitanja skreće se pažnja na ostala:

- PRVO: *et-tewhīd* (islamski monoteizam)
- DRUGO: *el-wa'dh* (opomena, savjet) i *da'wa*
- TREĆE: Razlikovanje između dobrih i loših djela
- ČETVRTO: Suđenje po drugome mimo *šerī'ata* (islamskog zakona)
- PETO: Socijalni uslovi društva
- ŠESTO: Ekonomija
- SEDMO: Politika
- OSMO: Problem *kāfirske* dominacije nad muslimanima
- DEVETO: Problem muslimanske slabosti i nesposobnosti da nadjačaju nevjernike u broju i spremnosti i bore se protiv njih
- DESETO: Problem razjedinjenosti i nesloge srcā unutar društva

Objasnićemo rješenje za ove probleme iz Qur'āna. Štaviše, ova brza i kratka referenca na rješenje svih ovih problema kroz Qur'ān je ukazatelj da u njemu leže rješenja i za druge osim ovih problema.

PRVA STVAR:

***Et-tewhīd* (islamski monoteizam)**

Pažljivim proučavanjem Qur'āna saznaje se da je *tewhīd* podijeljen u tri kategorije:

- **PRVA KATEGORIJA: *Tewhīd er-Rububijje*.**

Ovaj aspekt *tewhīda* je ono za što nalazimo čovječanstvo prirodno naklonjenim da prihvati. Uzvišeni Allāh kaže:

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مِّنْ خَلْقِهِمْ لَيَقُولَنَّ اللَّهُ

”A ako ih zapitaš ko ih je stvorio, sigurno će reći: ”*Allāh!*” ”⁸

On, također, kaže:

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ
وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ وَيُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ
الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ

⁸ sūra ez-Zuhruf, 87. ājet

”Upitaj: ”Ko vas hrani s neba i iz Zemlje, čije su djelo sluh i vid, ko stvara živo iz neživog, a pretvara živo u neživo i ko upravlja svim?” – ”Allāh!” – reći će oni, a ti reci: ”Pa zašto ga se onda ne bojite?””⁹

Postoje mnogi drugi *ājeti* poput ovih... Međutim, faraonovo poricanje ovog *tewhīda*, kao što nam Allāh Uzvišeni govori ovo u Qur’ānu:

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ

” ”A ko je Gospodar svjetova?” – upita faraon.”¹⁰

...je zbog njegove arogancije. Dokaz za ovo je *ājet*:

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَمَا أَنْزَلَ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِصَٰئِرٍ

”Reče (Mūsā): ”Ti znaš da ovo nije dao niko drugi nego Gospodar nebesa i Zemlje, kao očigledna znamenja.””¹¹

⁹ sūra Jūnus, 31. *ājet*

¹⁰ sūra eš-Šu’arā’, 23. *ājet*

¹¹ sūra el-Isrā’, 102. *ājet*

Allāh Uzvišeni kaže:

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا

”I oni ih, nepravedni i oholi, porekoše, ali su u sebi vjerovali da su istinita.” ¹²

Tako je ovo razlog zašto je Qur’ān objavljen, potvrđujući ovu (prvu) vrstu *tewhīda*, riječima retoričkog pitanja, govoreći:

أَفِي اللَّهِ شَكٌّ

”Zar se može sumnjati u Allāha!” ¹³

U istom stilu Allāh kaže:

قُلْ أَغْيَرَ اللَّهُ آبِغِي رَبَّنَا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ

”Reci: ”Zar da za Gospodara tražim nekog drugog osim Allāha, kad je On Gospodar svega?” ” ¹⁴

¹² sūra en-Neml, 14. ājet

¹³ sūra Ibrāhīm, 10. ājet

¹⁴ sūra el-En’ām, 164. ājet

U drugom ājetu Allāh kaže:

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ

”Reci: **”Ko je Gospodar nebesa i Zemlje?”** – i odgovori: **”Allāh!”**”¹⁵

A ājetā sličnih ovima je mnogo i oni potvrđuju činjenicu da je Allāh Gospodar.

Međutim, ova vrsta *tewhīda* (sāma) nije koristila neverniciima, jer oni nisu jasno ispoljili ovu jednoću u svome *’ibādetu* Allāhu i pokornosti Njemu. Uzvišeni Allāh kaže:

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ

”Većina ovih ne vjeruje u Allāha, osim da su mušrici (širk Mu čineći, tj. druge uz Njega obožavajući).”¹⁶

U drugom ājetu On kaže (šta mušrici tvrde):

مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ

¹⁵ sūra er-Ra’d, 16. ājet

¹⁶ sūra Jūsuf, 106. ājet

” *”Mi im (kipovima) ‘ibādet činimo samo da bi nas što više Allāhu približili!”* ”¹⁷

وَيَقُولُونَ هَتَوْلَاءٍ شَفَعْتُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتَبْتُونَ اللَّهَ بِمَا لَا
يَعْلَمُ

”I govore: *”Ovo su naši zagovornici kod Allāha.”* Reci: *”Zar Allāha obavještavate o nečemu za što On zna da ne postoji...?”* ”¹⁸

- **DRUGA KATEGORIJA: *Tewhīd el-UIūhijje.***

Ovo je aspekt *tewhīda* zbog koga su se vodili svi ratovi između vjerovjesnikā, *‘alejhimus-salātu wes-selām*, i njihovih narodā. Ovo je glavna misija koju su vjerovjesnici izvršili.

Suština ovog aspekta *tewhīda* je: *”Nema boga (vrijednog obožavanja) osim Allāha”*. On je sagrađen na dva principa, a to su **negacija** i **potvrda**, zasnovano na riječima: *”Nema boga (vrijednog obožavanja) osim Allāha.”*

¹⁷ sūra ez-Zumer, 3. ājet

¹⁸ sūra Jūnus, 18. ājet

Razumijevanje negacije u ovim riječima je: potpuno negiranje, poricanje i odbacivanje svih stvari obožvanih mimo Allāha u svim oblicima *'ibādet*a (obožavanja).

Razumijevanje potvrde u njima je: izdvajanje Allāha jedinog (činjenje Njega jednim) za *'ibādet* – bez sudruga – kroz sve vrste *'ibādet*a koje je On propisao, odredio i naredio. Većina Qur'āna se tiče ovoga.

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا
الطَّاغُوتَ

"Mi smo svakom narodu poslanika poslali: "Allāhu 'ibādet činite, a klonite se tāgūta!" "¹⁹

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا
فَاعْبُدُونِ

"Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: "Nema boga osim Mene, zato Mi 'ibādet činite!" "²⁰

¹⁹ sūra en-Nahl, 36. ājet

²⁰ sūra el-Enbijā', 25. ājet

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ

”Onaj ko zaniječe *tāgūta*, a vjeruje u Allāha – drži se za najčvršću vezu.”²¹

وَسَأَلَ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهًا

يُعْبَدُونَ

”Pogledaj u odredbama objavljenim poslanicima našim, koje smo prije tebe slali, da li smo naredili da se, mimo Milostivog, čini *’ibādet* božanstvima nekakvim.”²²

قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَىٰ أُنْمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَهَلْ أُنْتُمْ

مُسْلِمُونَ

”Reci: ”Meni se objavljuje da je vaš Bog – jedan bog, pa zar nećete muslimani postati?” ”²³

A *ājeti* u vezi ovoga su mnogobrojni.

²¹ sūra el-Beqare, 256. ājet

²² sūra ez-Zuhruf, 45. ājet

²³ sūra el-Enbijā’, 108. ājet

- **TREĆA KATEGORIJA: *Tewhīd el-Esmā'i wes-Sifāt.***

Ova vrsta *tewhīda* je sagrađena na dva temelja (principa), kao što je Allāh objasnio.

Prvi: *tenzīh*, tj. odbijanje bilo kakve mogućnosti da Allāhova svojstva sličje svojstvima Njegovih stvorenja.

Drugi: *īmān* (vjerovanje) u sve ono čime je On Sebe opisao ili čime Ga je Njegov Poslanik opisao, potvrđujući to, ne metaforički, već literarno – jer je to opis koji odgovara Njegovom Savršenstvu i Uzvišenosti.

Činjenica je da niko nije znaniji da opiše Allāha od sāmog Allāha. Također je činjenica da je, nakon Allāha, Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, najznaniji o Njemu i najbolje Ga može opisati. Allāh o Sebi kaže:

قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللّٰهُ

”Znate li bolje vi ili Allāh?”²⁴

²⁴ sūra el-Beqare, 140. ājet

Također, On o Svom poslaniku kaže:

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

”On ne govori po prohtjevu svome, to je Objava koja mu se obznanjuje.”²⁵

Allāh je razjasnio da ne postoji ništa potpuno slično Njemu kada je rekao:

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ

”Ništa nije kao On...”²⁶

...a razjasnio je i potvrdu Svojih svojstava kada je rekao:

وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

”...i On sve Čuje i sve vidi.”²⁷

Prvi dio *ājeta* uključuje odsustvo *ta'tila* i iz *ājeta* je jasno da je ono što postaje obaveza – potvrda svojstava doslovce

²⁵ sūra en-Nedžm, 3. i 4. ājet

²⁶ sūra eš-Šūra, 11. ājet

²⁷ sūra eš-Šūra, 11. ājet

(bukvalno), bez *temthīla* (upoređivanja) i negacija *mumāthaleh* (poistovjećivanja) bez *ta'tīla*. Allāh je objasnio nemogućnost stvorenja da Ga obuhvate u potpunosti. On kaže:

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا

”On zna šta su radili i šta ih čeka, a oni znanjem ne mogu Njega obuhvatiti.”²⁸

²⁸ sūra Tā-Hā, no. ājet

DRUGA STVAR:

El-Wa'dh (Savjet, opomena)

Učenjaci su postigli *idžmā'* (jednoglasno se složili) da Allāh sa neba na zemlju nije spustio većeg *dā'iju* ili boljeg savjetnika nego što je to svijest da je čovjek praćen. Tj., da bi čovjek trebao biti svjestan da ga njegov Gospodar gleda i da je On svjestan svega šta on krije i pokazuje.

Učenjaci su dali primjer ovog ogromnog *dā'ije* i velikog savjetnika, primjer koji apstraktno čini vidljivim. Oni su rekli:

''Kad bismo pretpostavili da postoji kralj koji proliva krv – koji ubija mnoge ljude – vrlo moćan i žestok u svom kažnjavanju, koji ima ljude sa sabljama kod svoje glave i prostrtu kožnu prostirku, sa mačevā kaplje krv, a oko tog kralja su njegove kćeri i žene. Da li i na momenat možete pomisliti da bi iko prisutan planirao da čak pokuša da uradi nešto zabranjeno sa kraljevim ženama ili kćerkama, dok je ovaj svjestan i gleda u njega?!''

Ne! Apsolutno ne! A Allāhu pripadaju najuzvišeniji primjeri!

Zaista, Allāh je daleko moćniji u Svom praćenju i daleko obavješteniji od tog kralja i, bez sumnje, On je daleko žešći, strožiji i strašniji u Svom kažnjavanju. Njegove granice na Njegovoj zemlji su Njegove zabrane.

Ako bi stanovnici zemlje znali da je vladar zemlje prilikom buđenja svijestan svih njihovih postupaka za vrijeme noći, oni bi spavali u strahu, ustežući se od svakog zla i grijeha, u strahu od njega.

Allāh je jasno izrazio mudrost u Svom stvaranju stvorenja, a to je – da bi ih iskušao:

أَمْهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

”...koji od njih će bolje postupati.”²⁹

On, također, kaže na početku sūre Hūd:

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ
عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

²⁹ sūra el-Kehf, 7. ājet

”On je u šest dana nebesa i Zemlju stvorio – a Njegov ’Arš (Prijesto) je iznad vode bio – da bi vas iskušao koji će od vas bolje postupati.”³⁰

Uzvišeni Allāh nije rekao: *”...koji od vas će imati više dijele.”*

On kaže u sūri el-Mulk:

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْعَفُورُ

”Onaj Koji je dao smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje postupati. On je Silni, Onaj koji prašta.”³¹

Tako ova dva *ājeta* jasno izražavaju namjeru iz Njegovih riječi:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

”A nisam stvorio džinne ni ljude (ni zbog čeg drugog), osim da mi ’ibādet čine.”³²

³⁰ sūra Hūd, 7. ājet

³¹ sūra el-Mulk, 2. ājet

...jer je mudrost u stvaranju stvorenjā – ovaj test koji je spomenut.

Džibrīl je želio da prenese čovječanstvu put do uspjeha, pa je rekao Allāhovom Poslaniku, *sallallāhu 'alejhi we sellem*:
"Obavijesti me sta je *ihsān*."

To jest, ona stvar zbog koje su stvorena stvorenja – da bi bila kušana. Pa je on (Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*) objasnio da je put *ihsāna* upravo onaj prethodno spomenuti veliki savjetnik i propovednik.

On je odgovorio:

"(*ihsān*) je) **da obožavas Allāha kao da Ga vidiš. Pa ako ti Njega ne vidiš – (znaj da) On tebe zaista vidi.**"

Tako nema stranice Qur'āna koju okrenete, a da u njoj ne nađete ovog velikog savjetnika:

³² sūra edh-Dhārijāt, 56. ājet

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ^ط وَخَنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ
مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ
فَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ

”Mi stvaramo čovjeka i znamo šta mu sve duša njegova šapuće, jer Mi smo njemu bliži od vratne žile kucavice. Kad se dvojica sastanu i sjednu jedan s desne, a drugi s lijeve strane, on ne izusti ni jednu riječ, a da pored njega nije prisutan onaj koji bdije.”³³

فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِم بِعِلْمٍ^ط وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ

”I izložićemo im, pouzdano, sve što o njima znamo, jer Mi nismo odsutni bili.”³⁴

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا
كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ^ج وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِّثْقَالٍ

³³ sūra Qāf, 16.-18. ājet

³⁴ sūra el-E'rāf, 7. ājet

ذَرَوْفِ الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي

كِتَابِ مُبِينٍ

”Šta god ti važno činio, šta god iz Qur’āna kazivao i kakav god vi posao radili, Mi nad vama bdijemo dok god to radite. Gospodaru tvome ništa nije skriveno ni na Zemlji ni na nebu, ni koliko trun jedan. I ne postoji ništa, ni manje ni veće od toga, što nije u Knjizi jasnoj.”³⁵

أَلَا إِنَّهُمْ يَتَّبِعُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ

يَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ عَزِيزٌ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

”Eto, oni grudi svoje okreću sa željom da se od Njega sakriju. A i kad se u ruho svoje umotavaju, On zna ono što skrivaju i ono što pokazuju. On, uistinu, zna šta je u prsima.”³⁶

Ājeta sličnih ovima ima svugdje u Qur’ānu.

³⁵ sūra Jūnus, 61. ājet

³⁶ sūra Hūd, 5. ājet

TREĆA STVAR:

Razlikovanje između dobrih i loših djela

Veliki Qur'ān je objasnio da su dobra djela ona djela koja sadrže tri uslova, i kada god nedostaje jedan od ta tri uslova – onda nema koristi od njega za njegovog počinioca na Sudnjem danu.

- **PRVI:** Da djelo bude u saglasnosti sa onim sa čim je došao Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem* (sa islāmom), jer Allāh kaže:

وَمَا آتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا

”Ono što vam poslanik dā – to uzmite. A ono što vam on zabrani – klonite ga se.”³⁷

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ^ط وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ
حَفِظًا

”Onaj ko se pokorava poslaniku – pokorava se i Allāhu. A ko se okrene – pa, Mi te nismo poslali da nad njima čuvar budeš.”³⁸

³⁷ sūra el-Hašr, 7. ājet

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

”Reci: "Ako Allāha volite – Mene slijedite, pa će vas Allāh voljeti i grijehе vam oprostiti."” ³⁹

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا
كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

”Zar oni da imaju bogove koji im propisuju da vjeruju ono što Allāh nije naredio?” ⁴⁰

قُلْ ءَاَللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ

”Reci: "Da li vam je prosuđivanje o tome Allāh prepustio ili o Allāhu laži iznosite?”” ⁴¹

- **DRUGI:** Djelo mora biti iskreno za Allāha Uzvišenog, jer On kaže:

³⁸ sūra en-Nisā', 80. ājet

³⁹ sūra Ālu 'Imrān, 31. ājet

⁴⁰ sūra eš-Šūra, 21. ājet

⁴¹ sūra Jūnus, 59. ājet

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

”...a naređeno im je da samo Allāhu ‘ibādet čine, da Mu iskreno vjeru isповjedaju...”⁴²

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣﴾ قُلِ
اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴿١٤﴾ فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ

”Reci: *”Meni se naređuje da činim ‘ibādet Allāhu, iskreno Mu isповjedajući vjeru, i naređuje mi se da budem prvi musliman.”*
Reci: *”Ja se bojim patnje na Velikom danu, ako budem Gospodaru svome neposlušan.”* Reci: *”Samo Allāhu ‘ibādet činim, iskreno Mu isповjedajući vjeru svoju, a vi, pored Njega, ‘ibādet činite kome hoćete!”*”⁴³

- **TREĆI:** Djelo mora biti izgrađeno na temelju ispravne ‘aqīde (vjerovanja), jer su djela poput krova, dok je ‘aqīda poput temelja. Uzvišeni Allāh kaže:

⁴² sūra el-Bejjine, 5. ājet

⁴³ sūra ez-Zumer, 11.-15. ājet

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنْ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا

”A onaj ko dobra djela čini, a vjernik je – neće se nepravde ni zakidanja nagrade plašiti.”⁴⁴

Tako je On ovo⁴⁵ ograničio Svojim riječima *”...a vjernik je.”* Međutim, On u vezi nevjernika kaže:

وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنْثُورًا

”I Mi ćemo djelima njihovim koja su činili prići i u prah i pepeo ih pretvoriti.”⁴⁶

Također, Svemogući je rekao:

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَبَعُوا فِيهَا
وَبَطِلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

”Njih će na *āhiretu* samo vatra peći; tamo neće imati nikakve nagrade za ono što su na Zemlji radili i biće uzaludno sve što su učinili.”⁴⁷

⁴⁴ sūra Tā-Hā, 112. ājet

⁴⁵ Tj. ovu bezbjednost i smirenost na *āhiretu*

⁴⁶ sūra el-Furqān, 23. ājet

Postoje i mnogi drugi *ājeti* poput ovih.

⁴⁷ sūra Hūd, 16. ājet

ČETVRTA STVAR:

Suđenje drugim zakonom, mimo šerī'ata (islamskog zakona)

Zaista, Qur'ān je jasno istakao da je suđenje drugim zakonom, mimo šerī'ata – jasni i čisti kufr i širk.

Kada je šejtān inspirisao nevjernike Mekke da pitaju našeg Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, o ovcu koja uquine: "Ko ju je ubio?", on je odgovorio: "**Allāh ju je ubio.**" Na to ih je on (šejtān) inspirisao da mu (Allāhovom Poslaniku, *sallallāhu 'alejhi we sellem*) kažu: "Ono što vi ubijete svojim rukama je halāl, a ono što Allāh ubije Svojom sopstvenom divnom Rukom je harām!? Onda ste vi bolji od Allāha!", pa je Allāh objavio:

وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لِيُوحِيَ إِلَىٰ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ

إِنَّكُمْ لَشُرُكُونَ

"A šejtāni nadahnjuju šticeenike svoje da se s vama raspravljaju. Pa, ako biste im se pokorili – i vi biste, sigurno, mušrici (mnogobošci) postali."⁴⁸

⁴⁸ sūra el-En'ām, 121. ājet

Štaviše, slovo "fā", koje ne ulazi u rečenicu "i vi biste, sigurno, mušrici postali" je jasan ukazatelj slova "lām" koje je upotrijebljeno za zakletvu i obećanje.

Tako je ovo zakletva od Allāha, koji se u ovom časnom ājetu kune da je svaki onaj koji god se pokori šejtānu u njegovom propisivanju dozvoljenosti uginule životinje – zaista mušrik.

Ovo je širk ekber (veliki širk), koji po idžmā'u muslimana izvodi počinioca iz vjere islāma i zbog kojeg će Allāh na Sudnjem danu počinioce (tog grijeha) žestoko ukoriti Svojim riječima:

أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦١﴾ وَأَنْ أَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

"O sinovi Ādemovi, zar vam nisam naredio: "Ne činite 'ibādet šejtānu – on vam je neprijatelj otvoreni – a činite 'ibādet Meni! To je pravi put"." ⁴⁹

Također, Uzvišeni Allāh kaže da je Njegov halīl (Ibrāhīm, 'alejhis-selām) rekao:

يَتَأْتٍ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ

⁴⁹ sūra Jā-Sin, 60. i 61. ājet

”O oče moj, ne čini ‘ibādet šejtānu.”⁵⁰

Tj., pokoravanjem šejtānu u njegovom dozvoljavanju kufra i griješenja.

I Uzvišeni Allāh kaže:

إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ إِلَّا إِنثًا وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَّرِيدًا

”Oni se mimo Allāha ženskim kumirima mole, a ne mole se drugom do šejtānu-prkosniku...”⁵¹

...u značenju da oni ne obožavaju (drugog), osim šejtāna i da je to njihovo pokoravanje njegovom šerīatu.

Allāh također kaže:

وَكَذَلِكَ زَيْنَ لِكَثِيرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ قَتَلَ أَوْلَادِهِمْ
شُرَكَاءَهُمْ

”Mnogim mušricima su tako ortaci njihovi ubijanje vlastite djece lijepim prikazali...”⁵²

⁵⁰ sūra Merjem, 44. ājet

⁵¹ sūra en-Nisā’, 117. ājet

⁵² sūra el-En’ām, 137. ājet

Tako ih je On (Allāh) nazvao ortacima (partnerima) zbog pokornosti mušrikā njima u nepokornosti Allāhu kroz ubijanje djece.

Kada je 'Adijj ibn Hātim, *radijallāhu 'anhu*, upitao Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, o ājetu:

أَتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ

”Uzeli su svećenike svoje i monahe svoje za gospodare pored Allāha.”⁵³

...on mu je odgovorio da je značenje uzimanja njih (svećenika i monaha) za gospodare – njihova pokornost njima u zabranjivanju onoga što je Uzvišeni Allāh dozvolio i u dozvoljavanju onoga što je Uzvišeni Allāh zabranio. A nema razilaženja po ovom pitanju:

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَمَا نُزِّلَ مِن
قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَن يَكْفُرُوا بِهِ
وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا

⁵³ sūra et-Tewbe, 31. ājet

”Zar ne vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe, a žele da im se pred *tāgūtom* sudi, a naređeno im je da ga zaniječu (kufr u njega učine)? A *šejtān* želi da ih u veliku zabludu navede.”⁵⁴

وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

”A oni koji ne sude po onome što je Allāh objavio – takvi su pravi nevjernici.”⁵⁵

أَفَعَيَّرَ اللَّهُ أَتَّبَعِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا
وَالَّذِينَ ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

”Zašto da pored Allāha tražim drugog sudiju, kad vam On objavljuje Knjigu potanko? A oni kojima smo mi dali Knjigu dobro znaju da Qur’ān objavljuje Gospodar tvoj istinito, zato ti ne sumnjaj nikako!”⁵⁶

⁵⁴ sūra en-Nisā’, 60. ājet

⁵⁵ sūra el-Mā’ide, 44. ājet

⁵⁶ sūra el-En’ām, 114. ājet

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَتِهِ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ

”Riječi Gospodara tvoga su vrhunac Istine i pravde; Njegove riječi niko ne može promijeniti i On sve čuje i sve zna.”⁵⁷

Tako je riječ *”sidqan”* (istinoljubivost) spomenuta u pogledu obavještenja, dok je riječ *”adlen”* (pravda) spomenuta u pogledu zakona (*šerī'ata*).

أَفَحُكْمَ الْجَنَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ

”Zar oni traže sud *džāhilijeta*? A ko je od Allāha bolji sudija narodu koji čvrsto vjeruje?”⁵⁸

⁵⁷ sūra el-En'ām, 115. ājet

⁵⁸ sūra el-Mā'ide, 50. ājet

**PETA STVAR:
Socijalni uslovi društva**

Zaista je Qur'ān ugasio žed u vezi ovog pitanja i osvjetlio njegov put. Pogledaj šta Allāh naređuje vladaru da uradi sa svojim narodom:

وَأَخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

”I budi ljubazan prema vjernicima koji te slijede!”⁵⁹

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا
مِّنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ

”Samo Allāhovom milošću si ti blag prema njima; a da si osoran i grub – razbježali bi se iz tvoje blizine. Zato im praštaj, moli da im bude oprosteno i dogovaraj se s njima.”⁶⁰

Također, pogledaj šta Allāh naređuje kompletnom društvu da čini u pogledu njegovih vladara:

⁵⁹ sūra eš-Šu'arā', 215. ājet

⁶⁰ sūra Ālu 'Imrān, 159. ājet

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ

”O vjernici, pokoravajte se Allāhu i pokoravajte se poslaniku i predstavnicima vašim.”⁶¹

I opet, pogledaj šta Allāh naređuje čovjeku da radi unutar njegovog unutrašnjeg djelokruga, tj. sa svojom djecom i suprugom:

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُورًا أَنْفُسِكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ
وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ
وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

”O vi koji vjerujete, sebe i porodice svoje čuvajte od vatre čije će gorivo ljudi i kamenje biti, o kojoj će se meleki strogi i snažni brinuti, koji se onome što im Allāh zapovjedi neće opirati, i koji će ono što im se naredi izvršiti.”⁶²

I opet pogledaj kako Allāh upozorava čovjeka da se čuva i da bude odlučan u svom privatnom okruženju. Njemu je naređeno da razotkrije (objelodani) ono što je neprilično

⁶¹ sūra en-Nisā', 59. ājet

⁶² sūra et-Tahrīm, 6. ājet

oprostiti i preko toga preći. Tako je njemu prvo naređeno da bude riješen (postojan) i oprezan, a nakon toga da oprost i pređe preko pogrešaka:

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ
فَأَحْذَرُوهُمْ وَإِنْ تَعَفَّوْا وَتَصَفَّحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

”O vjernici, i među ženama vašim i djecom vašom, doista, imate neprijatelja, pa ih se pričuvajte! A ako preko toga pređete i opravdanje prihvatite i oprostite, pa Allāh prašta i samilostan je.”⁶³

Također, pogledaj kako Allāh naređuje pojedincima društva, u cjelosti, da rade zajedno:

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ
الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

”Allāh naređuje pravdu i dobročinstvo i da se bližnjima udjeljuje, a zabranjuje razvrat i sve što je odvratno i nasilje; da pouku primite, On vas savjetuje.”⁶⁴

⁶³ sūra et-Tegābun, 14. ājet

⁶⁴ sūra en-Nahl, 90. ājet

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ^ط
وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا

”O vjernici, klonite se mnogih sumnjičenja. Neka sumnjičenja su, zaista, grijeh. I ne uhodite jedni druge i ne ogovarajte jedni druge!”⁶⁵

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَر قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ
وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا
تَنَابَزُوا بِاللَّعْنِ بئسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

”O vjernici, neka se muškarci jedni drugima ne rugaju, možda su oni bolji od njih, a ni žene drugim ženama, možda su one bolje od njih. I ne kudite jedni druge i ne zovite jedni druge ružnim nadimcima! O, kako je ružno da se vjernici spominju podrugljivim nadimcima! A oni koji se ne pokaju – sami sebi čine nepravdu.”⁶⁶

⁶⁵ sūra el-Hudžurāt, 12. ājet

⁶⁶ sūra el-Hudžurāt, 11. ājet

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ

”I potpomažite se u dobročinstvu i bogobožnosti, a nemojte se potpomagati u grijehu i neprijateljstvu.”⁶⁷

Uzvišeni Allāh kaže:

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

”Zaista su vjernici braća.”⁶⁸

وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ

”...i koji se o poslojima svojim dogovaraju...”⁶⁹

...i drugo mimo toga.

Štaviše, pošto niko nije siguran unutar društva – ko god bio – od neprijateljstva i mržnje i od ljudi i *džinnā* (kako stoji u poemi):

⁶⁷ sūra el-Mā'ide, 2. ājet

⁶⁸ sūra el-Hudžurāt, 10. ājet

⁶⁹ sūra eš-Šūra, 38. ājet

”Čovek nije bez neprijatelja,
čak i ako bi se osamio na planinskom vrhu...”

...i kako je svako u potrebi za lijekom za ovu zaraznu bolest, Uzvišeni Allāh je razjasnio lijek za nju na tri mjesta u Qur’ānu.

On je razjasnio da je lijek za ljudsko neprijateljstvo – ne grditi ga, preći preko njegovih pogrešaka i uzvratiti dobrim na loše.

A što se tiče *šejtāna* od *džinnā*, nema lijeka osim traženja utočišta od Uzvišenog Allāha od njihovog zla.

- **PRVO MJESTO:** Ono što je Uzvišeni Allāh spomenuo pri kraju sūre el-E’rāf u pogledu čovjeka:

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ

”Ti sa svakim – lijepo! I traži da se čine dobra djela, a neznalica se kloni!”⁷⁰

Također slično (gore spomenutog), ali u pogledu *šejtāna* od *džinnā*:

⁷⁰ sūra el-E’rāf, 199. ājet

وَأَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

”A ako šejtān pokuša da te na zlo navede, ti potraži utočište u Allāha, On uistinu sve čuje i zna.” ⁷¹

- **DRUGO MJESTO:** U ājetu sūre el-Mu’minūn Uzvišeni Allāh kaže:

ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ ۚ خُنُّنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ

”Ti lijepim zlo uzvрати, mi dobro znamo šta oni iznose.” ⁷²

A u pogledu njegovog (čovjekovog) pratioca (džinna):

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ ﴿١٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ

تَحْضُرُونِ

”I reci: ”Tebi se ja, Gospodaru moj, obraćam za zaštitu od priviđenja šejtānskikh, i Tebi se, Gospodaru moj, obraćam da Me od njihova prisustva zaštitiš!” ” ⁷³

⁷¹ sūra el-E’rāf, 200. ājet

⁷² sūra el-Mu’minūn, 96. ājet

⁷³ sūra el-Mu’minūn, 97. i 98. ājet

- **TREĆE MJESTO:** U sūri Fussilet je Uzvišeni Allāh jasno obznanio da nebeski lijek šteti toj satanskoj bolesti. Također je On dodao da taj nebeski lijek nije dāt svakome. Naprotiv, on nikome nije dāt, osim posjedniku sabura i velike sreće. Uzvišeni Allāh kaže:

أَدْفَعِ بِأَلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ
حَمِيمٌ ﴿٧٤﴾ وَمَا يُلْقِنَهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقِنَهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ

”Zlo dobrim uzvрати, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo srećni.” ⁷⁴

A u pogledu njegovog pratioca (džinna):

وَمَا يَنْزَعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

”A kad šejtān pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište u Allāha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve.” ⁷⁵

Uzvišeni Allāh razjašnjava da su dobrota i blagost isključivo za muslimane, isključujući *kāfire*, rekavši:

⁷⁴ sūra Fussilet, 34. i 35. ājet

⁷⁵ sūra Fussilet, 36. ājet

فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى
الْكَافِرِينَ

”...pa, Allāh će sigurno umjesto njih dovesti ljude koje On voli i koji Njega vole, prema vjernicima ponizne, a prema nevjernicima ponosite.”⁷⁶

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ

”Muhammed je Allāhov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom.”⁷⁷

يَتَأْتِيهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ

”O Vjerovjesniče, bori se protiv nevjernika i licemjera i budi prema Njima strog!”⁷⁸

Žestina na mjestu blagosti je glupost i nemudrost, dok je blagost na mjestu žestine – slabost i nemoć.

⁷⁶ sūra el-Mā’ide, 54. ājet

⁷⁷ sūra el-Feth, 29. ājet

⁷⁸ sūra et-Tewbe, 73. ājet

Kako fino reče pjesnik:

*”Ako se spomene blagost, reci:
’Blagost ima svoje mjesto,
ali je njena upotreba tamo gdje joj nije mjesto
– veliko neznanje.’”*

**ŠESTA STVAR:
Ekonomija**

Qur'ān je postavio temelje ekonomije. Svi aspekti ekonomije potpadaju pod ove temelje. Ovo je zato što se svi ti aspekti vrte oko dva osnovna koncepta:

- PRVI: Odgovarajući metod pravljenja novca,
- DRUGI: Odgovarajući metod njegovog trošenja u pravim kanalima.

Stoga, pogledaj kako je Uzvišeni Allāh otvorio puteve zarade novca, na načine koji odgovaraju i časti (dostojanstvu) i vjeri. On je osvjetlio put do toga riječima:

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ
وَادْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

”A kad se *namāz* obavi, onda se po Zemlji razidite i Allāhovu blagodat tražite i Allāha mnogo spominjite, da biste bili spašeni.”⁷⁹

⁷⁹ sūra el-Džumu'a, 10. ājet

وَأَخْرُونَ يَصْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ

”...i onih koji će po Zemlji putovati i Allāhove blagodati tražiti...”⁸⁰

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ

”Ne pripisuje vam se u grijeh ako od Gospodara svoga molite da vam pomogne da nešto steknete.”⁸¹

إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ

”Ali, dozvoljeno vam je trgovanje uz obostrani pristanak...”⁸²

وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ

”A Allāh je dozvolio trgovinu.”⁸³

فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا

”Sada jedite ono što ste zaplijenili, kao dopušteno i lijepo.”⁸⁴

⁸⁰ sūra el-Muzzemmil, 20. ājet

⁸¹ sūra el-Beqare, 198. ājet

⁸² sūra en-Nisā', 29. ājet

⁸³ sūra el-Beqare, 275. ājet

A postoje i drugi dokazi, mimo ovih.

Također, pogledaj kako Uzvišeni Allāh naređuje umjerenost u trošenju:

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسِطِ

”Ne drži ruku svoju stisnutu, a ni posve otvorenu.”⁸⁵

وَالَّذِينَ إِذَا أَنفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا

”... i oni koji, kad udjeljuju, ne rasipaju i ne škrtare, već se u tome drže sredine.”⁸⁶

وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ

”I pitaju te koliko da udjeljuju.”⁸⁷

Onda pogledaj kako Uzvišeni Allāh zabranjuje trošenje na ono što nije dozvoljeno:

⁸⁴ sūra el-Enfāl, 69. ājet

⁸⁵ sūra el-Isrā', 29. ājet

⁸⁶ sūra el-Furqān, 67. ājet

⁸⁷ sūra el-Beqare, 219. ājet

فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ

”Oni će ih, sigurno, utrošiti, zatim će, zbog toga, žaliti i na kraju će pobijeđeni biti.”⁸⁸

⁸⁸ sūra el-Enfāl, 36. ājet

**SEDMA STVAR:
Politika**

Sigurno je da je Qur'ān predstavio temelje politike, osvjetljavajući njene karakteristike i otkrivajući njene puteve. Ovo je zato što riječ *es-sijāseh* (politika) potiče od glagola ساس سياسه يسوس, što znači: "regulisati stvari i održavati ih".

Politika je podijeljena na dvije kategorije: spoljašnju (inostranu) i unutrašnju (domaću).

Što se tiče spoljašnje (inostrane) politike, njen predmet je zasnovan na dva stuba.

- **PRVI:** Pripremanje neophodne snage i moći da se neprijatelj suzbije i da se dotuče, kao što je Uzvišeni Allāh spomenuo u vezi sa ovim temeljem:

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ
بِهِ عَدُّوا لِلَّهِ وَعَدُّوا لَكُمْ

”I protiv njih pripremite koliko god možete snage i konja za boj, da biste time zaplašili Allāhove i vaše neprijatelje.”⁸⁹

- **DRUGI:** Ispravno potpuno jedinstvo, koje obuhvata tu snagu, tj. moć. Uzvišeni Allāh kaže:

وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا

”Svi se čvrsto Allāhova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!”⁹⁰

On također kaže:

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ

”...i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali.”⁹¹

Qur’ān je detaljno opisao ono što slijedi od sporazuma, primirja i ispunjavanja ugovora, ako situacija tako nalaže. Uzvišeni Allāh kaže:

⁸⁹ sūra el-Enfāl, 60. ājet

⁹⁰ sūra Ālu ’Imrān, 103. ājet

⁹¹ sūra el-Enfāl, 46. ājet

فَأْتِمُوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ

”Ispunite ugovore do ugovorenog roka.”⁹²

فَمَا اسْتَقَمُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ

”Sve dok se oni ugovora budu pridržavali – pridržavajte se i vi.”

⁹³

وَأِمَّا تَخَافُ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ

”Čim primjetiš vjerolomstvo nekog plemena – i ti njemu isto tako otkazi ugovor.”⁹⁴

وَأَذَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَىٰ النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ
بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ

”I proglas od Allāha i Njegova Poslanika ljudima na Dan velikog hadždža: *”Allāh i Njegov Poslanik ne priznaju mušrike (mnogobošce).”*”⁹⁵

⁹² sūra et-Tewbe, 4. ājet

⁹³ sūra et-Tewbe, 7. ājet

⁹⁴ sūra el-Enfāl, 58. ājet

⁹⁵ sūra et-Tewbe, 3. ājet

On nam naređuje da se pazimo i čuvamo od njihovih pravljenja spletke i toga da se oni dokopaju prilike da nam naude. On kaže:

يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ

”O vi koji vjerujete, budite oprezni...”⁹⁶

وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ ۗ وَذَٰلِكَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ

أَسْلِحَتِكُمْ

”...neka uzmu oružje svoje i neka budu oprezni. Nevjernici bi jedva dočekali da oslabi pažnja vaša prema oružju...”⁹⁷

...sa mnogim drugim *ājetima* poput ovih.

Što se tiče unutrašnje politike, sve njene teme se vraćaju na utemeljivanje bezbednosti i mira unutar društva, stajući na put nepravdi i vraćajući stvari njihovim pravim vlasnicima.

Glavnih cjelina koje su središte očuvanja u unutrašnjoj politici je šest:

⁹⁶ sūra en-Nisā', 71. ājet

⁹⁷ sūra en-Nisā', 102. ājet

- **Prva: Vjera.** Šerī'at je došao da je zaštit, i to je razlog što je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, rekao: **”Ko promjeni svoju vjeru (islām) – ubijte ga”**. U ovome postoji veliko zastrašivanje i odvracanje od mijenjanja vjere, tj. otpadanja od nje.
- **Drugo: Životi:** Uzvišeni Allāh je u Qur'ānu propisao *el-qisās* (odmazdu) da ih zaštititi:

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ

”U odmazdi vam je – život (opstanak)...”⁹⁸

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ

”O vjernici! Propisuje vam se odmazda za ubijene.”⁹⁹

وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطٰنًا

”A ako je neko, ni kriv ni dužan, ubijen, onda njegovom nasljedniku dajemo vlast.”¹⁰⁰

⁹⁸ sūra el-Beqare, 179. ājet

⁹⁹ sūra el-Beqare, 178. ājet

¹⁰⁰ sūra el-Isrā', 33. ājet

- **Treće: Razum i intelekt.** Qur'ān je došao da ih zaštiti:

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْحَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَمُ رِجْسٌ
مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَأَجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

”O vjernici, vino i kocka i strelice za gatanje su odvratne stvari, šejtānovo djelo; zato se toga klonite da biste postigli što želite.”¹⁰¹

Također (je spomenuto) u hadīthu:

”Sve što opija je harām, pa je tako ono što opija u ogromnim količinama harām (čak) i u malim količinama.”

Zbog zaštite razuma i intelekta obavezna je kazna za onoga ko pije alkohol.

- **Četvrto: Porodica i potomstvo.** Da bi to zaštitio, Uzvišeni Allāh je propisao kaznu za bludnika:

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ

”Bludnicu i bludnika izbičujte sa stotinu udara biča, svakog od njih...”¹⁰²

¹⁰¹ sūra el-Mā'ide, 90. ājet

¹⁰² sūra en-Nūr, 2. ājet

- **Peto: Ugled i čast.** Da bi ih sačuvalo, Uzvišeni Allāh je propisao da klevetnik bude išiban sa osamdeset udaraca biča:

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ
ثَمَانِينَ جَلْدَةً

”One koji okrive poštene žene, a ne dokažu to s četiri svjedoka, izbičujte sa osamdeset udara biča.”¹⁰³

- **Šesto: Imetak.** Zbog njegovog očuvanja, Uzvišeni Allāh je propisao odsjecanje šake lopovu:

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللَّهِ

”Kradljivcu i kradljivici odsijecite ruke njihove. Neka im to bude kazna za ono što su učinili i opomena od Allāha!”¹⁰⁴

Stoga postaje evidentno da je slijeđenje Qur’āna garancija za svu dobrobit društva, unutrašnju i spoljašnju.

¹⁰³ sūra en-Nūr, 4. ājet

¹⁰⁴ sūra el-Mā’ide, 38. ājet

OSMA STVAR:

Nevjernička dominacija nad muslimanima

Ovo je zbunilo *ashābe* Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, dok je on bio prisutan među njima, a sām Uzvišeni Allāh je, u Svojoj Knjizi, u pogledu toga uputio nebeski savjet koji uklanja ovu zabunu. To je bilo onda kada je muslimane zadesilo ono što ih je zadesilo na dan Uhuda, pa su oni bili uznemireni time (što ih je zadesilo). Oni su rekli: "Kako mogu i kako su mušrici trijumfovali nad nama i nadjačali nas, dok smo mi na Istini, a oni na *bātilu*?!" Pa im je Allāh odgovorio u pogledu tih riječi:

أَوَلَمَّا أَصَبْتُمْ مُمْسِيَةً قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَهَا قُلْتُمْ أَنَّى هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ

عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ

"Zar, kad vas je snašla nevolja koju ste vi njima dvostruko nanijeli, možete reći: "Otkud sad ovo?!" Reci: "To je od vas *sāmih!*" " ¹⁰⁵

Svoje riječi: "Reci (o Muhammede): '*To je od vas sāmih*'." On razjašnjava u *ājetu*:

¹⁰⁵ sūra Ālu 'Imrān, 165. ājet

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُونَهُمْ بِأَذْنِهِ ^ط حَتَّى إِذَا
فَشِلْتُمْ وَتَنْزَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِمَّنْ بَعْدَ مَا أَرْسَلَكُمْ مَا تُحِبُّونَ ^ع
مِنْكُمْ مَّنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّنْ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ^ج ثُمَّ صَرَفَكُمْ
عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ

”Allāh je ispunio obećanje Svoje kada ste neprijatelje, voljom Njegovom, nemilice ubijali. Ali, kada ste duhom klonuli i o svom položaju se raspravljati počeli, kada niste poslušali, a On vam je već bio ukazao na ono što vam je drago – jedni od vas su željeli *dunjāluk*, a drugi *āhiret* – onda je On, da bi vas iskušao, dao da uzmaknete ispred njih.”¹⁰⁶

Ovako, On u ovom nebeskom savjetu (ovim *ājetima*) razjašnjava da je razlog za nevjerničku dominaciju nad njima (vjernicima) zbog njih *sāmih* i da je to zaista zbog njihove slabosti i rasprave, uz nepokornost Allāhovog Poslaniku, *sallallāhu ‘alejhi we sellem*, koji su neki od njih ispoljili, zajedno sa njihovom željom za ovosvjetskim dobitima. To je bilo kada su strijelci – koji su bili u podnožju planine, spriječavajući *kāfire* od napada na muslimane s leđa, namjeravali da sakupe *ganīmu* (ratni plijen),

¹⁰⁶ sūra Ālu ‘Imrān, 152. ājet

pri povlačenju nevjernika za vrijeme početka (bitke), tako da su zanemarili naređenje Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem* (da ostanu na svojim položajima bez obzira šta se desilo), želeći da steknu nešto od materijalnih dobara.

DEVETA STVAR:

**Problem muslimanske slabosti i njihovog pomanjkanja
u broju i spremnosti u odnosu na nevjernike**

Zaista, Uzvišeni Allāh je u Svojoj Knjizi razjasnio lijek za ovo. On je objasnio da, kada On zna za iskrenost i srca Njegovih robova, kao što se i zahtijeva, onda je rezultat te iskrenosti njihova dominacija i pobjeda nad onima koji su jači od njih. Ovo je razlog zašto je Allāh – kada je znao za iskrenost onih koji su dali prisegu *ridwān*, kao što je i potrebno – pohvalio njihovu iskrenost Svojim riječima:

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ

مَا فِي قُلُوبِهِمْ

”Allāh je zadovoljan onim vjernicima koji su ti se pod drvetom na vjernost zakleli. On je znao šta je u srcima njihovim.”¹⁰⁷

On je pojasnio da će, kao rezultat te iskrenosti, On učiniti da budu u stanju za ono što oni nisu u mogućnosti postići. On kaže:

¹⁰⁷ sūra el-Feth, 18. ājet

وَأُخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ

شَيْءٍ قَدِيرًا

”...i drugi, koji niste bili u stanju uzeti – Allāh vam ga je dao, jer Allāh sve može.”¹⁰⁸

On je jasno rekao da oni nisu u stanju za to (pobjedu i plijen). Međutim, On je definitivno Onaj Koji svime upravlja, koji njih čini kadrim, čineći to (prisegu) pobjedom zbog Njegove Svijesti onoga što je u njihovim srcima.

To je razlog zašto je, kada su nevjernici nametnuli onu ogromnu vojnu opsadu muslimana za vreme bitke el-Ahzāb (el-Hendek), kao što je spomenuto u Njegovim riječima:

إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ

الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَ ﴿٦٤﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ

الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا

”Kad su vam došli i odozgo i odozdo, pogledi se ukočili, a duša došla do grkljana, i kad ste o Allāhu svašta pomišljali, tada su

¹⁰⁸ sūra el-Feth, 21. ājet

vjernici bili u iskušenje stavljeni i da ne mogu biti gore uznemireni...”¹⁰⁹

...lijek za ovu slabost i odgovor na vojnu opsadu bio je u tome da se muslimani okrenu Uzvišenom Allāhu iskrenošću, imajući jaku vjeru u Njega. Allāh kaže:

وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ
وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ^{١٠٩} وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا

”A Kad su vjernici saveznike ugledali, rekli su: ”Ovo je ono što su nam Allāh i poslanik njegov obećali, i Allāh i Njegov Poslanik su istinu govorili!” – i to im je samo učvrstilo vjerovanje i predanost.¹¹⁰

Rezultat ove iskrenosti se vidi u riječima Uzvišenog Allāha:

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا^{١١٠} وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ
الْقِتَالَ^{١١٠} وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿١١٠﴾ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ
الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ

¹⁰⁹ sūra el-Ahzāb, 10 i 11. ājet

¹¹⁰ sūra el-Ahzāb, 22. ājet

وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿١٦﴾ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ
نَطْعُوهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا

”Allāh je nevjernike pune srdžbe odbio, – nisu nimalo uspjeli – i vjernike je Allāh borbe poštedito, – Allāh je, uistinu, moćan i silan – a sljedbenike Knjige, koji su ih pomagali, iz utvrda njihovih je izveo, i strah u srca njihova ulio, pa ste jedne pobili, a druge kao sužnje uzeli, i dao vam je da naslijedite Zemlje njihove i domove njihove i bogatstva njihova, i Zemlju kojom prije niste hodali; Allāh sve može.”¹¹¹

Uzvišeni Allāh ih je pomogao melecima i vjetrom, iako oni toga nisu bili svjesni. Kao što je Allāh rekao:

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا

”O vjernici, sjetite se Allāhove milosti prema vama kada su do vas vojske došle, pa smo mi protiv njih vjetar poslali, a i vojske koje vi niste vidjeli.”¹¹²

¹¹¹ sūra el-Ahzāb, 25.-27. ājet

¹¹² sūra el-Ahzāb, 9. ājet

Ovde postoji dokaz istinitosti islāma, tj. u tome da mala slaba grupa koja se pridržava islāma može nadjačati ogromnu jaku nevjerničku grupu. Allāh kaže:

كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ

الصَّابِرِينَ

”Koliko su puta malobrojne skupine, Allāhovom voljom, nadvladale mnogobrojne skupine? A Allāh je sa strpljivima.” ¹¹³

Zbog toga što dan Bedra ukazuje na istinitost vjere islāma, Uzvišeni Allāh je taj dan nazvao *ājetom* (čudom), *Bejjine* (dokazom) i *Furqān* (razlikovanjem, razdvajanjem). On kaže:

قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

وَأُخْرَى كَافِرَةٌ

”Imate pouku u dvijema sukobljenim vojskama: jednoj koja se borila na Allāhovu putu, i drugoj, nevjerničkoj...” ¹¹⁴

¹¹³ sūra el-Beqare, 249. ājet

¹¹⁴ sūra Ālu 'Imrān, 13. ājet

...a to je bilo na dan Bedra. Uzvišeni Allāh kaže:

إِنْ كُنْتُمْ ءَامِنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ

”...ako vjerujete u Allaha i u ono što smo objavili našem robu na Dan Furqāna (razlikovanja, razdvajanja).”¹¹⁵

...a to je bilo na dan Bedra. On također kaže:

لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَن بَيْنَةٍ

”...da onaj koji je uništen bude uništen poslije *Bejjine* (očiglednog dokaza)...”¹¹⁶

...a to je bilo na dan Bedra, kao što su neki (od učenjakā) potvrdili.

Bez sumnje, mala slaba grupa vjernika koja pobjeđuje ogromnu moćnu grupu nevjernika je pokazatelj da su oni na Istini i da je zaista Uzvišeni Allāh Onaj koji ih je pomogao, baš kao što je On rekao o bici na Bedru:

¹¹⁵ sūra el-Enfāl, 41. ājet

¹¹⁶ sūra el-Enfāl, 42. ājet

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ

”Allāh vas je pomogao i na Bedru, kada ste bili malobrojni.”¹¹⁷

Također, On je rekao:

إِذْ يُوحَىٰ رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا سَأَلِقَىٰ
فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ

”Kada je Gospodar tvoj nadahnuo meleke: *”Ja sam s vama, Pa učvrstite one koji vjeruju! U srca nevjernika Ja ću strah uliti...”*”

118

Vjernici su oni kojima je Uzvišeni Allāh obećao pobjedu. Uzvišeni Allāh je također definisao njihove karakteristike, njima ih odvajajući od ostalih. On je rekao:

وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

”A Allāh će sigurno pomoći onoga ko Ga (tj. Njegovu vjeru) pomogne. Zaista je Allāh Snažan i Silan.”¹¹⁹

¹¹⁷ sūra Ālu 'Imrān, 123. ājet

¹¹⁸ sūra el-Enfāl, 12. ājet

¹¹⁹ sūra el-Hadždž, 40. ājet

On ih je razdvojio od ostalih preko njihovih osobina, riječima:

الَّذِينَ إِن مَّكَّنْتَهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا
بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ

”One koji će, ako im damo vlast na Zemlji, *namāz* obavljati i *zekāt* davati i koji će tražiti da se čine dobra djela, a odvrćati od nevaljalih – a Allāhu se na kraju sve vraća.”¹²⁰

Ovaj lijek na koji smo predhodno ukazali je zaista rješenje i odgovor za vojnu blokadu (opsadu). Uzvišeni Allāh je u suri el-Munāfiqūn ukazao da je to lijek za ekonomsku blokadu. On kaže:

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَيَّ مِنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ
يَنْفَضُوا

”Oni govore: "Ne udjeljujte ništa onima koji su uz Allāhova Poslanika, da bi ga napustili!"¹²¹

¹²⁰ sūra el-Hadždž, 41. ājet

¹²¹ sūra el-Munāfiqūn, 7. ājet

Munāfici su željeli da nametnu ekonomsku blokadu nad muslimanima, a Uzvišeni Allāh je ukazao da je lijek za to – jaka vjera u Njega i iskreno okretanje Njemu. On je rekao:

وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ

”A riznice nebesā i Zemlje su Allāhova, ali licemjeri ne razumiju.”¹²²

Ovo je zato što Onaj u Čijim su rukama riznice nebesā i Zemlje ne ostavlja na cjedilu onoga koji traži utočišta kod Njega i pokorava Mu se:

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ تَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۖ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ وَمَنْ
يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۗ

”A Allāh će onome ko Ga se boji izlaza naći i opskrbiće ga odakle se i ne nada. A onome ko se na Allāha osloni – On mu je dovoljan.”¹²³

¹²² sūra el-Munāfiqūn, 7. ājet

¹²³ sūra et-Talāq, 2. i 3. ājet

Također, On je to dalje ukazao Svojim riječima:

وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ

”A ako se bojite oskudice, pa Allāh će vas, ako hoće, iz obilja svoga imućnim učiniti.”¹²⁴

¹²⁴ sūra et-Tewbe, 28. ājet

**DESETA STVAR:
Dilema razdvojenih srca**

Uzvišeni Allāh je u sūri el-Hašr razjasnio da je razlog za razdvojenost srcā – odsustvo pameti. Allāh je rekao:

تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ

”Ti misliš da su oni složni, međutim srca su njihova razjedinjena.”¹²⁵

...a onda je On pokazao razlog za to riječima:

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ

”...zato što su oni ljudi koji nemaju pameti.”¹²⁶

Lijek za slab razum je prosvjetljenje kroz slijeđenje svijetla Objave. Ovo je zato što Objava vodi ka koristima koje umu nedostaju. Uzvišeni Allāh kaže:

¹²⁵ sūra el-Hašr, 14. ājet

¹²⁶ sūra el-Hašr, 14. ājet

أَوْ مَنْ كَانَ مَيِّتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ

كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا

”Zar je onaj koji je bio u zabludi, a kome smo mi dali život i svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi?”¹²⁷

On u ovom *ājetu* objašnjava da svijetlo vjere oživljava onoga koji je bio mrtav i da je put kojim on hodi osvjetljen za njega. Allāh Uzvišeni kaže:

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ

”Allāh je zaštitnik onih koji vjeruju i On ih izvodi iz tminā na svjetlo.”¹²⁸

On također kaže:

أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ

مُسْتَقِيمٍ

¹²⁷ sūra el-En’ām, 122. ājet

¹²⁸ sūra el-Beqare, 257. ājet

”Da li je na ispravnijem putu onaj koji se idući spotiće ili onaj koji pravim putem uspravno ide?”¹²⁹

A postoje i mnogi drugi *ājeti* poput ovih.

U zaključku, koristi čovječanstva na koje se zakoni svijeta vraćaju su tri vrste:

- **PRVO:** Otklanjanje štete, poznato među učenjacima *usūla* kao obavezno – rezultat čega je otklanjanje štete od šest stvari koje smo predhodno spomenuli: vjere, života, razuma i intelekta, porodice i porijekla, časti i dostojanstva, imetka i bogatstva.
- **DRUGO:** Postizanje koristi, poznato među učenjacima *usūla* kao neophodno (nužno), a od njegovih potkategorija: poslovanje, iznajmljivanje i sve opšte transakcije koje se tiču dobrobiti društva u skladu sa islāmskim zakonom.
- **TREĆE:** Dobar karakter i ličnost sa plemenitim svojstvima i dobrim navikama, poznato među učenjacima *usūla* kao uljepšavajuće i kompletirajuće. Od njenih potkategorija su: fitra (prirodna narav ili sklonost), poput puštanja brade i kraćenja brkova, itd. Također, od njegovih potkategorija je i:

¹²⁹ sūra el-Mulk, 22. ājet

zabrana prljavštine i nečistoće i naredba (materijalnog) pomaganja rođaka i siromašnih.

Ne postoji ništa što više teži zaštiti ovih (kategorija) za dobrobiti, na mudar i bezbedan način, od vjere islāma:

الرَّ كَتَبُ أَحْكَمَتْ ءَايَتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنِّ حَكِيمٍ خَبِيرٍ

”Elif-Lām-Ra. Ovo je Knjiga čiji se *ājeti* pomno nižu i od vremena do vremena objavljuju, od Mudrog i Sveznajućeg.”¹³⁰

I neka je Allāhov *salawāt* i *selām* na našeg voljenog Poslanika Muhammeda, na njegovu porodicu i sve njegove *ashābe*.

Sva hvala pripada Allāhu, Gospodaru svih Svjetova.

¹³⁰ sūra Hūd, 1. ājet

DOSADAŠNJA IZDANJA
"KELIMETUL-HAQQ":

- **Dokazi za obaveznost pokrivanja lica**
(*Ebu Ahmed*)
- **Dokazi da je isbāl harām**
(*Ebu Ahmed*)
- **Kritika demokratije i ilustracija njene stvarnosti**
(*'AbdulQādir bin 'Abdul'Azīz*)
- **Bolest irdžā'a**
(*grupa autora*)
- **Šta čini "Lā ilāhe illAllāh", a šta ga poništava?**
(*Hamid 'Alī Khān*)
- **Kome se to priviđaju tekfirovci u Sandžaku i Bosni?**
(*'Proglas o tekfīru'* i odgovori na njega)
(*Kelimetul-Haqq*)
- **Zalutale sekte sūfija i ši'tija**
(*Kelimetul-Haqq*)

- **Isukana sablja na psovača Allāha, vjere i Poslanika**
(*Ebū Muhammed el-Maqdisī*)
- **Šubhe vezane za propis demokratije u islāmu**
(*grupa autora*)
- **'Aqīda potpomognute skupine**
(*'AbdulMedžīd el-Munī'*)
- **Tewhīd el-hākimije**
(*grupa autora*)
- **Allāhova pomoć je, zaista, blizu**
(*Sulejmān bin Nāsir el-'Ulwān*)
- **Demokratija je vjera**
(*Ebū Muhammed el-Maqdisī*)
- **Obaveze koje je dužan spoznati svaki muslīmān i muslīmānka**
(*šejhul-islām Muhammed bin 'AbdulWehhāb*)
- **Ovo je ono što vam je vaš Gospodar obećao**
(Reagovanje na incident u Novom Pazaru ispred Arap-džamije 3. nov. 2006. god.)
(*Kelimetul-Haqq*)

- **Podučavanje najvažnijim pitanjima**
(Ahmed el-Hālīdī)

- **Može li se opravdavati neznanjem u djelima velikog širka i jasnog kufra?**
(Ebu Muhammed)

- **Millet Ibrāhīm**
(Ebū Muhammed el-Maqdisī)

- **'Aqīda ehliš-sunneta wel-džemā'ata**
*(Metn/tekst sedam velikih djela 'aqīde muslimāna na jednom mjestu, u jednoj knjizi:
"Wasitijjska 'aqīda", "Tahāwijevo 'aqīda",
"Kitābut-tewhīd", "Tri načela",
"Otklanjanje sumnji",
"Djela koja izvode iz vjere" i "Šest načela")*

- **Šerī'atski hidžāb**
(Kelimetul-Haqq)

- **Istina o Turcima Osmanlijama**
(Ebū Ahmed)

- **Muslimān ili mušrik**
(Ebū Hamza)

- **Dokazi za propis prijateljavanja sa mušricima**
*(šejh Sulejmān bin 'Abdullāh
bin Muhammed bin 'AbdulWehhāb)*
- **Biografija imāma Ahmeda, rahimehullāh**
- **Uzvišena znamenitost u vrlinama Ibn Tejmijje**
(imām el-Bezzār)
- **Osnove sunneta (Usūlus-Sunne)**
(imām Ahmed ibn Hanbel)
- **Islām – savršeno potpuna vjera**
(Muhammed el-Emīn eš-Šenqīti)